

Jorhaanelse efter den anden, og det har, hvad Arbejdet angaar, været en Marsch paa Stedet og et haabløst Slid uden nogen som helst Udsigt til Resultat. Jeg siger, at i de faa Aar, jeg har haft den Ære at sidde her i Salen, have vi ikke haft mange glædelige Dage, jeg kan knapt mindes en Dag, hvor der virkelig er faldet en Solstraale herind, politisk set. Men jeg maa sige, at med al den Bedrøvelighed, som vi nu have haft, er dette dog det bedrøveligste af alt. For derom kan der jo ikke være Tvivl, at vi nu ved Afstemningen her i Dag ville begrave dette uhyre Arbejde, der er lagt i Venstres Politik fra 1872, ikke alene af det ærede Medlem fra Møen, men af saa at sige alle betydelige Mænd, vi have haft paa Venstres Side, af det afdøde Medlem fra Rolding (Berg), af Folketingets nuværende Formand, kort sagt, vi kunne nævne en hel Række af Mænd, der have arbejdet for Demokratiets Sag. Jeg siger, vi begrave alt det, vi ere færdige med det. Vi begyndte i 1872 med at stille Fordringer om Folketingets overvejende Indflydelse, og saa underskrive vi i 1894, at nu har Folketinget ingen anden Indflydelse end den, som man godvillig indrømmer os deroppe fra eller derhøve fra — jeg siger, at det maa absolut række langt ud i Fremtiden, det er ikke et Øjeblik Afgørelse, som her træffes. Jeg tror heller ikke, at det ærede Medlem fra Møen vilde være saa letfindig at arbejde paa det blot for at have den Tilfredsstillelse at kunne sige: Jeg gennemførte dog min Politik. Jeg vil indrømme, at det vilde være en stor Anke imod det ærede Medlem som Statsmand, hvis han efter 3 Aars Anstrengelser ikke havde naaet sit Maal, rent bortset fra Resultatets Godhed eller Slethed. Men jeg tror ikke, det ærede Medlem vilde have stridt saa haardt, som han har gjort i denne Tid, blot for at kunne sige til Tvivlerne eller Spotterne eller til dem, der overhovedet have været ham imod: Jeg naaede dog min Vilje, jeg fik det gennemført. Naar det ærede Medlem har sat saa meget Arbejde, saa megen Indflydelse og saa meget af det, han har kæmpet for i mange Aar, ind paa det, saa tror jeg, at det ærede Medlem har gjort det i den gode Hensigt, at han vilde betrygge en længere Fremtid. Ja, det er jo ikke godt at sige,

hvor længe det holder — maaste 5, maaste 10, maaste 20 Aar. Men jeg antager ikke, det er for et Øjebliks Tilfredsstillelse, at det ærede Medlem fra Møen og hans Venner have stridt for dette Forlig. Naar de have haft Mod til at gøre dette i Dag, saa har jeg den gode Mening om dem, at de sikkert have gjort det i den Tro, at de kunde betrygge en længere Fremtid for en rolig og sund Udvikling her i Landet, men jeg kan ikke stønne, at en Udvikling, der begynder med at undertende det første Grundlag for al god demokratisk Udvikling her i Landet, kan blive god. Vi begynde med at underskrive, at Folketinget ikke betyder noget, det er det, der sker i Dag. Vi underkaste os de Betingelser, der stilles fra anden Side, og vi have ingen som helst Garanti for at opnaa noget. De tør ikke en Gang sige, om de vente et nyt Ministerium, saa lidt Garanti have de. Det er oplyst tilstrækkeligt fra alle Sider, at de formelle Garantier, der ere stillede op paa Papiret, gælde til Blandsbet, vi kunne let blive enige om, at det er den rene Formalitet, det lægger jeg slet ingen Vægt paa. Jeg er ikke enig med forskellige ærede Talere, der lagde Bind paa Grundlovsgarantier. Jeg siger, den eneste Garanti, vi kunne faa under de nuværende Forhold, er den, at man kunde sige: Naar vi bringe Forholdene i Orden, kunne vi tvinge Ministeriet bort. Hvis Enden paa 22 Aars Kamp er den, at Ministeriet erkender: Vi kunne ikke blive ved med at sidde her, vi maa falde for Folketingets sejrtrægede Modstand, saa siger jeg, saa vilde der virkelig være bundet en Garanti, men den Garanti tør de Herrer ikke nævne. Jeg er sikker paa, at det næsten er en Forbrydelse mod Aftaler inden for det ny Regeringsparti, hvis man spørger: Hvordan har Jert Ministerium det, skulle vi møde det Ministerium til Oktober igen, eller hvorledes skal det gaa? De have ingen Garantier at give os. De opgave alt, hvad de sammen med os have stridt for i en lang Aarrække, og de hde ikke nogen som helst Garanti for, at det vil blive bedre. Under disse Omstændigheder vil man forstaa, at det for mig og andre paa disse Bænte er en trist Dag, og naar jeg skal undersøge min historiske Lærdom i Politik, kan jeg ikke se, at der er sket noget i dansk Politik, der